

S5 OBALNI

Številka 2, Letnik X
Februar, 2006

GLASILO RK JADRAN S59CST in

RK PIRAN S59HIJ

Glasilo obalnih Radioamaterjev

Uredniški odbor S5 Obalni

Glavni odgovorni
urednik in urednik rubrike
tehničnih člankov:
Gregor, S53RA

Urednik informativnih
prispevkov:
Vater, S51VI

Direktorica ekspedita:
Danijela, S57NKI

Tehnični urednik in
polom strani:
Vanja, S59AV

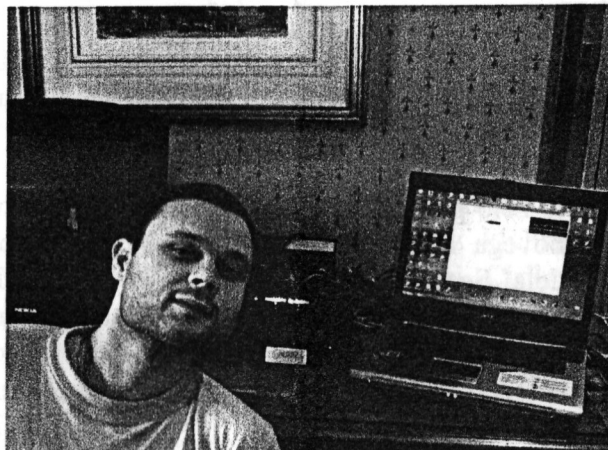
Tisk: Rudi, S58RU

<http://fpp.hamradio.si/s5obalni/>

stran ureja:
Anka, S57ONE

DOPISNI GLAVNI UREDNIK

Náš taglavni urednik Gregor je v Londonu. Aktiven je med vikendi okoli poldneva na 14 MHz (CW & PSK31) kot M/S53RA/P.

Sredi februarja je stopil v veljavo novi "Splošni akt o načrtu uporabe radijskih frekvenc". Z njim smo radioamaterji v Sloveniji pridobili dostop do novih frekvenčnih podpodročij in sicer na 40 metrih (7100-7200kHz) ter 70 centimetrih (430-431,775MHz ter 438-439,775MHz).

Z uporabo omenjenih frekvenc (in tudi vseh ostalih, hi) pa imamo trenutno v piranskem klubu težave. Za nekaj časa smo namreč ostali brez električne energije. Ker nimamo lastnega števca, smo pač v podrejenem položaju in moramo "vzeti, kar pride". Sicer bo morda to priložnost za vzpostavitev lastnega električnega števca, o čigar nujnosti je bilo v klubu že v preteklosti govora. Seveda pa je vse skupaj, žal, povezano tudi z izdatnimi stroški. Ko to pišem, je Vanja verjetno že dal v lektoriranje material, ki smo ga zbrali oziroma

napisali za knjigo ob petdeseti obletnici radiokluba Piran. Sedaj avtorje čaka še izbor fotografij ter na koncu sestava vsega skupaj. Še "servisna" informacija: trenutno me je služba zanesla v London, kjer bom predvidoma do avgusta. Večino mojega uredniškega dela bodo do takrat opravljali ostali sodelavci uredniškega odbora. Seveda pa bom dogajanje na Obali aktivno spremljal preko elektronske pošte in spletnih strani.

73 de Gregor, M/S53RA

3Y0X

Januar je že davno mimo. Prva številka časopisa tudi. Februarja bo tudi ravno kar konec, dnevi vedno daljši, vreme vedno lepše (opcija) in niz pozitivnih ter žal tudi negativnih impulzov, ki bodo pestrili vsakdanje rutine. Veliko je načrtov, še več želja. Še najbolj skromna želja bo ostala samo to, če njen »lastnik« ne bo naredil prvega koraka, da bi se uresničila. No, pa začnimo korakati.

Letošnja nadpovprečno mrzla zima, tudi ob morju, mi ni ravo olajšala amaterskih aktivnosti v moji radio-sobici. Pa sem se odločil, da si za silo uredim prostorček kar v kuhinji, kamor sem preselil nujno potrebno tehniko in ropotijo. Po zaključenem CQWW CW 160 m, je oprema ostala kar v kuhinji in priznati moram, da je kar priročno. Tako lahko pred spanjem prisluhnem dogajanju in pogojem na bandu. Zjutraj, pred odhodom v službo, lahko preverim, kako daleč na zahod se sliši signal iz mojega dipola. Kljub omejenim antenskim možnostim je zabava

zagotovljena. Pa tudi kakšno novo državo uspem vpisati v dnevnik. Z veseljem sem ugotovil, da ta moja žica kar lepo deluje in zagotovljeno ne širi ptičje gripe.

Še dobro, da je ob ptičji gripi, v zraku kar nekaj dogodkov. Med olimpijskimi smučarskimi skakalci je slišati olimpijske klicne znake, niz posebnih klicnih znakov Tesli v spomin, bolj ali manj redke ekspedicije, kopica tistih, ki jim je radioamaterstvo resničen hobi in užitek, na koncu pa še kopica tistih, ki jim je hobi vse to postaviti na glavo.

Mogoče še nekaj o naslovu. Znak o katerem je bilo v zadnjem času veliko povedanega, napisanega, natipkanega....Razvilo se je kup debat in polemik, kritik o teh in onih. Celo o ham-spiritu je bilo nekaj napisanega. Na bandu pa....Do mojih anten je do sedaj prišlo vse, razen tako iskanega znaka iz naslova. No ja. Pa drugič. Če sploh bo drugič.

Na koncu vabim vse naše bralke in bralce, da nam napišejo nekaj vrstic o izkušnjah pri lovu na aktualno veleekspedicijo na P1 - 3Y0X. Vse druge so prav tako dobrodošle.

Za klubsko elektriko pa bomo že poskrbeli!

Valter, S51VI

PO 50 LETIH PONOVO V KLUBU

Pred nekaj leti smo se v piranskem radioklubu pogovarjali o tem, da bi bilo primerno obeležiti 50. obletnico kluba s knjigo, ki bi pričala o prehojeni poti in takoj naleteli na oviro, saj iz klubskega arhiva ni bilo razvidno, katerega leta je bil klub ustanovljen. To je precej zmanjšalo začetni zagon, tako, da se o

tem nismo kaj več pogovarjali. Lani, en januarski klubski torek, je Miloš, S53EO, prišel v klub z novico, da je izšla knjiga Na morja' široki cesti, ki jo je napisal Ciril, S51AE, pomorski radiotelegrafist, radioamater in, kot je zapisal v svoji knjigi, eden od ustanoviteljev radiokluba Piran. Za nas je bil to zelo pomemben podatek, dal pa nam je tudi novega zagona zato, da smo se resno lotili dela! Sestavili smo uredniški odbor in začeli z delom. Vanji, S59AV, smo dodelili prvo desetletje. Ker v klubskem arhivu ni podatkov o začetkih delovanja radio kluba, je imel Vanja težko nalogo. Zato se je kasneje veliko pogovarjal s OC-ji, ki so tista leta postajali radioamaterji, med njimi pa sta bila tudi Leon, S55SL in Ciril, glede prvega desetletja radiokluba.

Ciril, S51AE in Leon, S55SL

Tako je hitro minilo leto dni, uvod in poglavja so končana, izbor slik je narejen. Kmalu bo ves pisni del tudi lektoriran, potem začnemo prelom. Vmes pa so se Ciril, Leon in Vanja dogovorili, da nas ta obišče, če bosta prišla na naše konce. Tako smo se dogovorili, da se v klubu dobimo 4. februarja, Ciril je pripeljal na izpit kandidate za GMDSS operaterje, ki jih je pripravljaj na izpit, sam pa je dan pred njimi

tudi položil izpit za inštruktorja. V klubu smo se tisto jutro zbrali malo prej, da ga malo pospravimo in počistimo. Na delo smo se vrgli Vanja, S59AV, Matjaž, S53AU, Gregor, S53RA, Marsell, S52ID, Andrej, S57RW in Boris, S57LO. Ko smo končali delo je prišel Leon, eden izmed prvih članov radiokluba, saj je postal član kluba že leta 1957, ko je hodil na srednjo pomorsko šolo, z ženo Emilijo, Miloš, S53EO, čez kake četrt ure pa še Ciril. Po stisku rok smo se vsi skupaj v sončnem dopoldnevu odpravili do Pirana, kjer smo se sprehodili do bivše uprave Splošne plovbe, kjer je bil v nadstrešku prvi klubski pps.

Ulica Svobode 77 - naši začetki

Ciril je od tam delal pod svojim znakom, saj klub še ni imel dovoljenja. Potem smo šli še do ulice Svobode 77, kjer so bili prvi prostori radio kluba, se povzpeli po verjetno najožji ulici v Piranu malo višje, nad prostore radio kluba, kjer sta nam Ciril in Leon pokazala, kje so bile razpete antene.

Spustili smo se še na Tartinijev trg, se z avtobuskom odpeljali do parkirišča pred Piranom in se odpeljalo nazaj v klub.

V klubu smo z veseljem prisluhnili dogodivščinam iz začetkov delovanja našega radio kluba. (z leve: Leon S51AE, Ciril S55SL in Boris S57LO)

Malica, ki jo je pripravil Matjaž, ki je tudi praznoval rojstni dan, je po tem lepem sprehodu, lepo teknila. Vmes smo se zaklepetali, Ciril in Leon sta obujala spomine ob pogledu na prvi klubski sprejemnik, Hammarlund in oddajnik, Collins, ki sta še danes v klubu. Leon je s seboj prinesel tudi nekaj fotografij, med katerimi je ena iz prostorov v Ul. Svobode, verjetno ena izmed redkih ohranjenih, Ciril pa je s seboj prinesel svoj dnevnik zvez, ki ga je pisal, ko je delal zveze še iz pps-a nad Splošno plovbo.

Ciril pripoveduje o svoji knjigi Na morja široki cesti. (z leve: Leon, Ciril, Miloš S53EO in Andrej S57RW)

Potem je nam je predstavil nastanek njegove knjige, kjer mu je bil v veliko pomoč prav radioamaterski dnevnik zvez, mi pa smo jima predstavili, kaj in kako delamo v klubu danes in si ogledali nekaj fotografij iz klubskega arhiva. Čas je prehiteval po desni, Cirilov in Leonov obisk v piranskem klubu po tolikih letih se je, po zares prijetnem popoldnevu, bližal koncu.

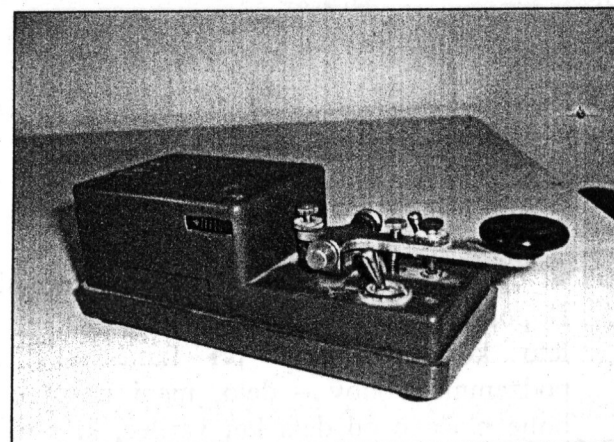
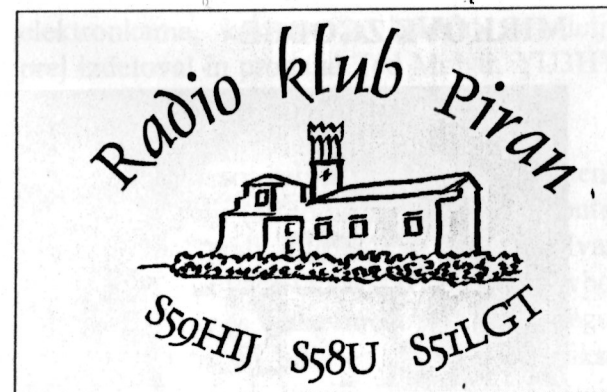

Prijetno razpoloženje... (z leve: Marsell S52ID, Leon, Ciril, Boris in Andrej)

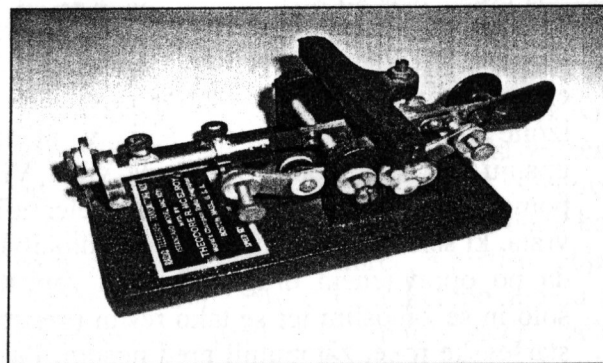
Poslovili smo se z obljubo, da se še kdaj vidimo, vsekakor pa se bomo ponovno videli ob predstavitvi naše knjige, ki nastajala tudi z njuno pomočjo.

Boris S57LO

S5 Obalni

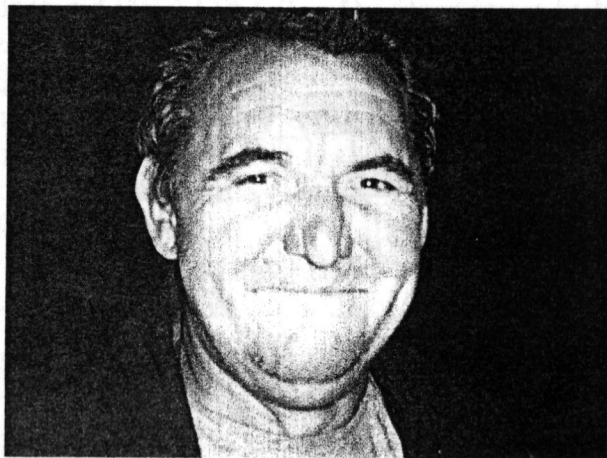

"Zujalica" naše mladosti ...

*pa še ena malce starejša ročica...
(Iz bogate Borisove, S57LO zbirke.)*

MIRKOVE ZGODBE

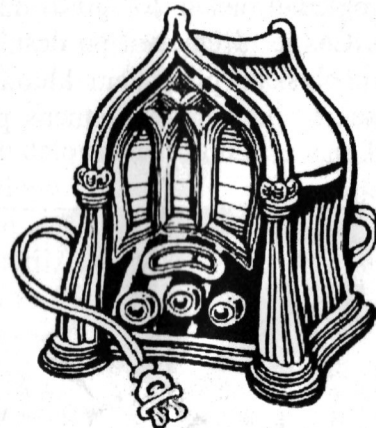

Mirko, S57AD

Izpolnjene sanje

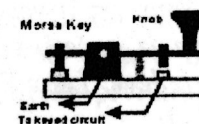
V tistih časih sem živel precej bohemsko. Dopoldne sem prenašal sem ter tja geodetsko lato kot »fizikalec« pri izmeri katastra podzemnih vodov – delo, manj naporno in bolje plačano od dela kot varilec, ki sem ga pred tem opravljal dobra štiri leta, popoldneve sem predsedel v mirnem kotičku mestne kavarne ter reševal matematične naloge, prebiral fizikalne učbenike, knjige osnov elektrotehnike in podobno ter se pripravljaj za izpite na dopisni tehnični šoli, v plahem upanju, da se mi bodo le odprla vrata Višje pomorske šole v Reki – smer radiotelegrafist, vrata, ki sem si jih z nepremišljeno odločitvijo, da po opravljenem drugem letniku zapustim šolo in se zaposlim ter se tako rešim prestroge starševske roke, zaloputnil pred nosom. Pa saj mi tedaj, šestnajstletnemu mladeniču, elektrotehnika, elektronika nista bila življenjski cilj, prej sredstvo za dosego sanj,

napraviti si lastno radijsko postajo, poslušati skrivnostne signale iz daljnih dežel, vzpostavljati zveze, delati v tekmovanjih... Namesto zapiskov in opravljenih nalog sem zvezke imel polne shem sprejemnikov, oddajnikov, celo preprostega SSB transceiverja, izračunov tuljav, transformatorjev, skic anten in podobno.

Le denarja za nakup potrebnih delov ni bilo, meni se je pa mudilo, zelo mudilo – ob večerih sem, z ušesom ob zvočniku domačega radioaparata, pokrit z odejo preko glave in radia, da me starši ne bi zalotili, da »zopet poslušam to frdamano škripanje«, na KV uspel ujeti signale KV4AA, KH6IJ, CR7IZ, pa W4BPD z njegovih zadnjih ekspedicij po Indijskem oceanu... Za vse ostalo okrog sebe sem bil slep in gluhi, edina glasba mi je bila telegrafija, čtivo – članki v Radioamaterju in zvezdno nebo – čudovita noč za DXe... Torej, dopoldne sem delal (iz nuje), popoldne skušal nadoknaditi zamujeno, (za »bližnjico«, ki jo je omogočala tedanja zakonodaja, namreč za diferencialne izpite, ki so mi 14 let kasneje odprli pot na beograjsko Filološko fakulteto, tedaj pač še nisem vedel), večere sem pa,

uganili ste, preživljal v klubu, »klofala« tekmovanjih, DXal, še posebno pa so me privlačili CW klubi (HSC, TOPS, RCC, CWK, itd). Skoraj vsak večer smo se na 3575 našli YU3TQT (sedaj S57X), YU3CV (sedaj S53V), pa YU1OET (sedaj YZ1AA), YU2REO (sedaj 9A2WJ), YU4VOZ, YU6OGW, sami zanesenjaki, katerim je CW postal materin jezik, in »nakladali« smo včasih do jutranjih ur in vmes malo poDXali...

YU6OGW je prav rad uporabljal Q kodo za meteorološke podatke (zračni tlak, vlažnost, itd), pa sem ga radovedno vprašal, kaj je po poklicu. Radiotelegrafist, je odgovoril. Ker se je oglašal iz Pljevelj na skrajnem severozahodu Črne Gore, sem domneval, da je zaposlen na kakšni meteorološki postaji.

»In kako se postane radiotelegrafist?«, sem ga naivno pobaral.

»Bi ti rad postal radiotelegrafist?«

»Bi, pa ne vem, kakšni so pogoji in, če jih sploh izpolnujem.«

»Kot naročeno, Mirko. Ponujena mi je premestitev v Zaječar, le 50km od doma, če uspem najti zamenjavo.«

»In kaj naj storim?«

»Le vlogo napiši, in to čimprej.«

»Ja, kakšni pa so pogoji?«

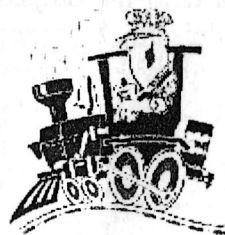
»Vse boš izvedel v Beogradu.«, mi je odgovoril ter izdiktiral naslov:

GP »Rad« - radijska služba
Kosovska 31
Beograd

Domov sem tisti večer prišel zmeden. O sistemih zvez, o procedurah, kraticah in frekvencah, ki se uporabljajo in podobno nisem imel pojma. Konec koncev, vojsko sem služil v pehoti in ne pri vezistih. »Da se le ne bi osmešil...« sem razmišljal. Namesto »klasične« vloge v stilu »Zgoraj navedeni, spodaj podpisani ta in ta...« sem napisal nekonvencionalno pismo, v katerem sem povprašal o pogojih, ki naj bi jih izpolnjeval, dodal kratek življenjepis ter pripisal »Če izpolnujem zahtevane pogoje, prosim, da pismo upoštevate kot vlogo za sprejem v službo.«. Roke so se mi tresle, ko sem kuverto potisnil v nabiralnik.

Popoldne sem obiskal strica mojega sošolca Bojana (S57JA), za katerega sem vedel, da je pred časom bil radiotelegrafist pri Pošti (do leta 1957, ko je PTT ukinila svojo radijsko službo). Povedal je, da je obiskoval PTT šolo za telegrafiste, kaj več mi pa ni vedel svetovati. Tudi na republiškem sekretariatu za promet in zveze mi niso vedeli povedati nič določenega. V Sloveniji razen policije in vojske pač nihče ni imel svoje radijske službe. Naslednjih nekaj dni sem hodil okrog potr, s pobešenimi uhlji, celo klub me ni privlačil. Potem, čez tri dni mi pa pride sestra na delo povedat, da me doma čaka neki telegram iz Beograda. »Vabimo vas, da se v ponedeljek ob 7. uri zgledate na pogovor o sklenitvi delovnega razmerja.«

Na večernem brzem vlaku za Beograd sem poiskal prazen kupe ter se zleknil na klopi, zaspati pa nisem mogel. »Le kakšna ustanova je ta GP »Rad«?« sem razmišljal, »le kakšne 'fancy' aparature uporabljajo?«

Dane je omenil, da bo ključen preizkus znanja telegrafije. Ta me sicer ni skrbel, bolj me je skrbelo, če imam potrebno legitimacijo za delo, ki naj bi ga opravljal. »Bo zadostovala radioamaterska 'klasa'? Bodo namesto srednješolskega spričevala zadostovale ocene treh opravljenih letnikov v indeksu Dopisne tehnične šole?«, mi je rojilo po glavi. »Sem si nakopal nepotreben strošek s to dolgo potjo?« »Če ne bom sprejet, bom doma deležen škodoželjnih pogledov, češ, le glejte tega nesojenega radiotelegrafista...«

Ko me je dvigalo pripeljalo v sedmo, najvišje nadstropje zgradbe tik za zvezno Skupščino, sem bil kar malo razočaran. Pričakoval sem nekakšen center zvez s kopico ljudi s slušalkami na glavi in radijske postaje, polne instrumentov, gumbov, lučk in stikal, občutek sem pa dobil, kot da sem prišel v povprečno opremljen slovenski radioklub sredi šestdesetih: na mizi en »ubogi« SK-6 sprejemnik ter OM-4 oddajnik, kakršne je »Iskra« izdelala za ribiško ladjevje. Elektronski taster z dvema UCC82

elektronkama, kakršne je kakšno desetletje prej izdeloval in prodajal Ted Mohar, YU3HY (sedaj S57AY) je le še podčrtal ta občutek.

V tistih časih so velika, predvsem gradbena podjetja v Srbiji (»Rad«, pa »Partizanski put«, »Trudbenik«, tudi PIM – Preduzeće Ivan Milutinović, ki se je ukvarjalo z rečno plovbo, itd) imela svoje radijske mreže na 60m obsegu, klicni znaki pa so bili sestavljeni iz prefiksa (4N), črke in dveh števil za upravne postaje ter še dodatna črka za vsako postajo v mreži. Tako je upravna postaja v podjetju »Rad« imela klicni znak 4NC24, postaja v Pljevljih, kjer sem delal naslednjih nekaj let pa 4NC24L, frekvenca, na kateri smo delali je bila pa 5191 kHz. Dovoljen je bil le odprti tekst, vsebina radiogramov pa je bila podobna vsebini današnjih E-mailov (seveda brez priponk, ☺, pa tudi »spama«, razen QRM s sosednjih kanalov, ni bilo).

Po obvezni turški kavi z ratlukom je sledilo kratko testiranje – šef radijske službe je z elektronicem odtipkal stavek »Ako ovo primis bices dobar RTG«, nato pa sem moral sprejeti radiogram postaje, locirane v Novem Beogradu. Tamkajšnji operater je bil radiotelegrafist že pri predvojni tiskovni agenciji »Avala«, med vojno pa vezist v enem od četniških štabov v bližini Užica. Njegovo tipkanje z ročnim tasterjem (tipkal ni tako, kot so nas učili na tečaju, namreč, s prsti ni objel gumba tasterja temveč je tolkel po njemu z iztegnjenimi prsti) je bilo sicer zelo melodično, me je pa nekoliko zmedlo, ker je črke »lepil« - namesto »delegat« je tipkal »delpat« in »kazon« namesto »kamion«, tako, da mi je posamezne besede moral ponavljati,

kljub temu pa sem preizkus opravil kar zadovoljivo. Še kavica z ratlukom pri šefu kadrovske službe, nato pa me je moj novi šef napotil, naj si grem na sekretariat za promet in zveze uredit pooblastilo za delo. Zopet mi je srce padlo v hlače »Pa ne, da je kljub vsemu moja pot v Beograd bila zaman?« Med razgovorom me je Grbić, tako se je šef radijske službe pisal, vprašal, kateri operatorski razred imam. »Radioamaterski drugi«, sem mu odvrnil.

»Vojaškega razreda pa nimaš?«.

»Žal ne, vojsko sem služil v pehoti.«

»Ne vem, ne vem, radioamaterji ste dobri radiotelegrafisti, a tako nedisciplinirani...« je mrščil čelo.

Življenje je polno naključij, zapletov in prav presenetljivih obratov. V sprejemnici pisarne referenta za radijski promet na Sekretariatu je sedel mlajši možakar, se šalil s tajnico in jo vneto »osvajal«. Ko sem ji omenil namen mojega obiska, me tisti možakar vpraša »Si ti morda radioamater?«

»Sem, ja, YU3TCA, Mirko«, sem se predstavil.

»A, ti si ta YU3TCA? Jaz sem pa Rodja, YU1OET«, mi je presenečeno odvrnil. Izpostavilo se je, da sta z Andjelkom, referentom, dobra prijatelja ter, da Andjelko zelo ceni radioamaterje. V pisarno sva z Rodjo vstopila skupaj. Zopet kava in ratluk, nato pa je Andjelko zapisal moje podatke. »Kateri operatorski razred imaš?«

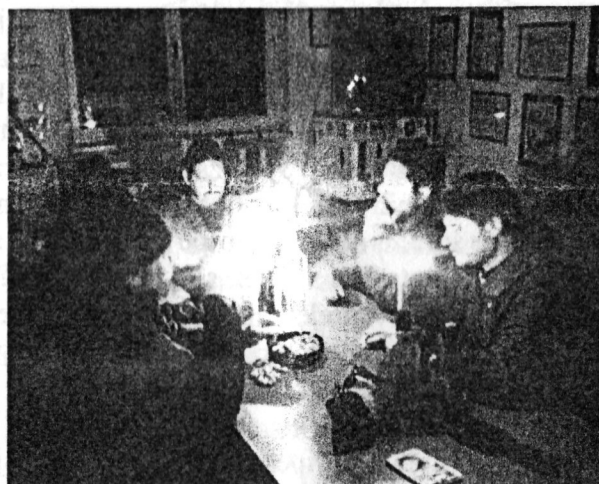
»Radioamaterski drugi...«

»...in prvi vojaški.« me je Rodja dopolnil in pohodil po nogi, »skupaj sva bila v vojski in skupaj sva opravljala izpite...«

Pooblastilo za delo na radijski postaji je bilo natipkano, podpisano, žigosano in zavedeno v knjige v pol ure, zvečer sem pa že sedel v avtobusu proti Črni Gori. YU3TCA/6 dogodki so pa že tema za naslednjo zgodbo.

S58U/QRP (štiri sveče = štirje watti)

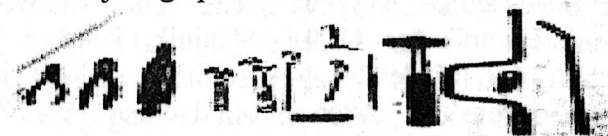
Čeprav smo že mesec dni brez elektrike, se še vedno redno dobivamo ob torkih zvečer. Očitno nam tudi takšne težave ne morejo do živga...

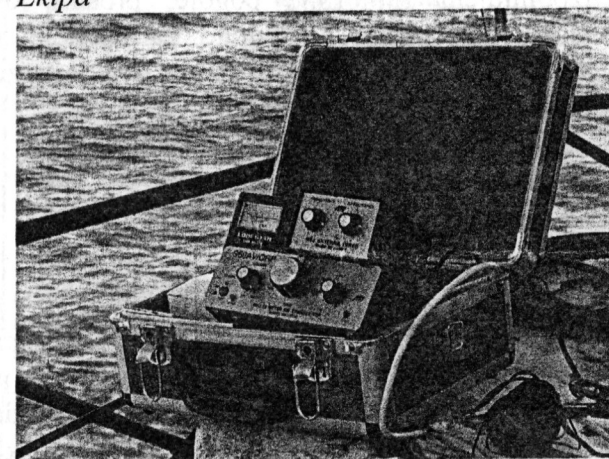
...pa tako 21. stoletje! (foto: Robi, S57OWA)

Izvedeli smo zakaj smo ostali brez električne energije. V naslednjih tednih se bomo posvetili

reševanju tega problema.

Ekipa

in oprema

